

27.2.2015

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta
stv@eduskunta.fi

ASIA LPY:n lausunto / Sote-järjestämislain kuulemistilaisuus 27.2.2015

Vleistä sote-palvelurakennuudistuksesta

Lääkäripalveluyritykset ry:n (LPY) näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveyspalvelurakennuudistuksen keskeisenä tavoitteena on oltava tuottavuuden parantaminen. Vain tuottavuutta parantamalla voidaan luoda edellytyksiä sote-palveluiden nykyistä paremmalle saatavuudelle ja turvata palveluiden saatavuus myös tulevaisuudessa. LPY:n mielestä sote-alan tuottavuutta voidaan parantaa lisäämällä tuottajien välistä aitoa kilpailua ja asiakkaiden valinnanvapautta palvelujärjestelmässä.

LPY:n mielestä uudistetunkaan esityksen mukaisella sote-järjestämislaila ei saavuteta palvelurakennuudistukselle asetettua keskeistä tavoitetta. Järjestämislaki ei sisällä riittävästi elementtejä ja kannusteita, joiden myötä alan toimintaympäristö muuttuisi tuottajien välistä kilpailua ja asiakkaiden valinnanvapautta hyödyntävään suuntaan.

Alueelliset järjestäjä-tuottaja -monopolit

Lakiesitys ei kannusta perustettavia alueellisia, maakunnallisia kuntayhtymiä hyödyntämään ulkopuolisia palveluntuottajia. Lakiesityksessä ei ole eriytetty julkisen sektorin järjestämistä vastaava ja viranomaistehtäviä palvelutuotannosta. Esityksen mukaisissa sote-kuntayhtymissä yhtyvät ja sekoittuvat toisiinsa palveluiden järjestämistä vastaavaan liittyvät tehtävät ja palvelutuotanto. Näistä uusista sote-kuntayhtymistä muodostuu siten alueellisia tuotantomonopoleja, joilla on järjestämistä vastaavaan liittyvät velvollisuudet.

LPY:n mielestä järjestämislain myötä rakentuva palvelurakenne ei ole omiaan luomaan edellytyksiä palveluntuottajien välisen kilpailun lisääntymiselle. Tällöin jää hyödyntämättä yksi keskeinen keino tuottavuuden parantamiseksi.

Kannusteet kilpailun hyödyntämiseen puuttuvat

Sote-järjestämislain puuttuvat kannusteet tuottajien välisen kilpailun lisäämiseen. Monopoliasemassa olevilla kuntayhtymillä on toki mahdollisuus ostaa palveluja yksityiseltä sektorilta. Todennäköistä kuitenkin on, että monopoliasemassa olevat maakunnalliset sote-kuntayhtymät hyödyntävät yksityisen sektorin toimijoiden (yritykset ja järjestöt) tarjontaa vain ns. äärimmäisessä hädässä tai viimeisenä vaihtoehtona. Tästä on näyttöä nykyisten sairaanhoitopiirien osalta. Sairaanhoitopiirit hankkivat järjestämistä vastaavallaan olevia palveluja huomattavan vähän - vain muutaman prosenttia.

27.2.2015

LPY:n mielestä sote-palveluiden järjestämisvastuu viranomaistehtävineen olisi tullut eriyttää palvelutuotannosta ja näin luoda edellytyksiä tuottajien väliselle oikeudenmukaiselle kilpailulle sekä sen hyödyntämiselle. LPY esittää, että lakiin lisätään sote-kuntayhtymille velvollisuus aina hyödyntää tehokkaimpia tapoja palvelutuotannossa ja sen järjestämisessä. Näiden kuntayhtymien tulee laskea ja ilmoittaa omat tuotantokustannuksensa. Tämä edellyttää palveluiden tuotteistamista ja palvelutuotantoon sisältyvien kustannusten vertailukelpoista laskemista.

Järjestämislaki yhtä aikaa rahoitusuudistuksen kanssa

Sote-alojen palvelurakenteen (hallinto) ja rahoituksen uudistaminen muodostavat yhden kokonaisuuden, jotka liittyvät ja vaikuttavat merkittävästi toisiinsa. Rahoitusuudistusta valmistelevan työryhmän työ on loppusuoralla. Nyt olisi mahdollisuus yhdistää palvelurakennetta ohjaava lainsäädäntö rahoitusuudistuksen valmistelun kanssa.

LPY:n näkemyksen mukaan sote-palvelurakennetta ohjaavasta lainsäädännöstä (järjestämislaki) tulee päättää yhtä aikaa rahoitusuudistuksen kanssa.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja
puh. 040 518 5799
ismo.partanen@lpy.fi